

Mihai Eminescu

Mihai Eminescu cel mai mare poet roman, s-a nascut la Botosani, la 15 ianuarie 1850. Copilaria si-a petrecut-o la Ipotesti.

Viata: *Provine dintr-o familie moldovaneasca din Botosani. A studiat la gimnaziul din Cernauti. Colindand tara cu trupe teatrale, a cunoscut de timpuriu viata poporului, a indragit natura si creatia folclorica.*

Si-a continuat studiile la Viena si Berlin. Intors in tara in 1874, s-a stabilit la Iasi unde a ocupat functiile: bibliotecar, revizor scolar, redactor la un ziar. A fost adpostit de bunul sau prieten, Ion Creanga. S-a stins din viata la 15 iunie 1889.

Opera: *Volume de ziar: In 1877, se stabileste in Bucuresti, ca redactor al ziarului Timpul.*

In poezia sa, Eminescu a cantat iubirea si natura, a prelucrat motive din folclor, a elogiat patriotismul poporului, a criticat nedreptatea sociala. Pentru poporul asuprit a manifestat cea mai calda intelegere si dragoste.

Luceafarul:

1

*A fost odata ca-n povesti,
A fost odata ca niciodata.
Din rude mari imparatesti,
O prea frumoasa fata.*

2

*Si era una la parinti
Si mandru-n toate cele,
Cum e Fecioara intre sfinti
Si luna intre stele.*

3

*Din umbra falnicelor bolti
Ea pasul si-l indreapta
Langa fereastra, unde-n colt
Luceafarul asteapta.*

4

*Privea in zare cum pe mari
Rasare si straluce,
Pe miscatoarele carari
Corabii negre duce.*

5

*Il vede azi, il vede mani,
Astfel dorinta-l gata;
El iar, privind de saptamani,
Ii cade draga fata.*

6

*Cum ea pe coate-si razima
Visand ale ei temple,
De dorul lui si inima
Sufletul sa-l imple.*

7

*Si cat de viu s-aprinde el
In orisicare sara,
Spre umbra negrului castel
Cand ea o sa-l apara.*

8

*Si pas cu pas pe urma ei
Aluneca-n odaie,
Tesand cu recile-i scantei
O mreaja de vapaie.*

9

*Si cand in pat se-ntinde drept
Copila sa se culce,
I-atinge mainile pe piept,
I-nchide geana dulce!*

- 10
*Si din oglinda luminis
 Pe trupu-i se revarsa,
 Pe ochii mari, batand inchisi,
 Pe fata ei intoarsa.*
- 11
*Ea il privea cu un suras,
 El tremura-n oglinda,
 Caci o urma adanc in vis
 De suflet sa se prinda.*
- 12
*Iar ea vorbind cu el in somn,
 Oftand din greu suspina:
 <O, dulce-al noptii mele domn,
 De ce nu vii tu ? Vina!*
- 13
*Cobori in jos, luceafar bland
 Alunecand pe-o raza,
 Patrunde-n casa si in gand
 Si viata-mi lumineaza!>*
- 14
*El asculta tremurator,
 Se apridea mai tare
 Si s-arunca fulgerator,
 Se cufunda in mare;*
- 15
*Si apa unde-au fost cazut
 In cercuri se roteste,
 Si din adanc necunoscut
 Un mandru tanar creste,*
- 16
*Usor el trece ca pe prag
 Pe marginea ferestii
 Si tine-n mana un toiag
 Incununat cu trestii.*
- 17
*Parea un tanar voievod
 Cu par de aur moale,
 Un vanat giulgise-ncheie nod
 Pe umerele goale*
- 18
*Iar umbra fetei stravezii
 E alba ca de ceara --
 Un mort frumos cu ochii vii
 Ce scanteie-n afara.*
- 19
*Din sfera mea, venii cu greu
 Ca sa-ti urmez chemarea,
 Iar cerul este tatal meu
 Si muma-mea e marea.*
- 20
*Ca in camera ta sa vin,
 Sa te privesc de-aproape,
 Am coborat cu-al meu senin
 Si m-am nascut din ape.*
- 21
*O, vin odorul meu nespun,
 Si lumea ta o lasa!
 Eu sunt luceafarulde sus,
 Iar tu sa-mi fii mireasa.*
- 22
*Colo-n palate de margean
 Te-oi duce veacuri multe,
 Si toata lumea-n ocean
 De tine o s-asculte.>*
- 23
*< O, esti frumos, cum numa-n vis
 Un inger se arata,
 Dara pe calea ce-ai deschis
 N-oi merge niciodata ;*
- 24
*Strain la vorba si la port,
 Lucesti fara de viata,
 Caci eu sunt vie, tu esti mort,
 Si dchiul tau ma-ngheta.>*
- 25
*Trecu o zi , trecura trei
 Si iarasi, noaptea vine
 Luceafarul deasupra ei
 Cu razele-l senine.*
- 26
*Ea trebui de el in somn
 Aminte sa-si aduca
 Si dor de-al valurilor domn
 De inm-o apuca:*
- 27
*< Cobori in jos, luceafar bland,
 Alunecand pe-o raza,
 Patrunde-n casa si in gand
 Si viata-mi lumineaza!>*
- 28
*Cum el din cer o auzi,
 Se stinse cu durere,
 Iar ceriu-ncepe a roti
 In locul unde piere;*
- 29
*In aer rumene vapai
 Se-ntind pe lumea-ntreaga,
 Si din a chaosului vai
 Un mandru chip se-ncheaga:*
- 30
*Pe negre vitele-i de par
 Coroana-l arde pare,
 Venea plutind in adevar
 Scaldat in foc de soare.*
- 31
*Din negru giulgi se desfasor
 Marmoreele brata,
 El vine trist si ganditor
 Si palid e la fata;*
- 32
*Dar ochii mari si minunati
 Lucesc adanc himeric,
 Ca doua patimi fara sat
 Si pline de-ntuneric.*
- 33
*<<Din sfera mea venii cu greu
 Ca sa te-ascult s-acuma,
 Si soarele e tatal meu,
 Iar noaptea-mi este muma;*

34

O, vin', odorul meu nespus,
Si lumea ta o lasa;
Eu sunt luceafarul de sus,
Iar tu sa-mi fii mireasa.>

35

O, vin', in parul tau balai
S-anin cununi de stele,
Pe-a mele ceriuri sa rasai
Mai mandra decat ele.>

36

<O, esti frumos, cum numa-n vis
Un demon se arata,
Dra pe calea ce-ai deschis
N-oi merge niciodata!

37

Ma dor de crudul tau amor
A pieptului meu coarde,
Si ochii mari si grei ma dor,
Privirea ta ma arde.>

38

<Dar cum ai vrea sa ma cobor?
Au nu-ntelegi tu oare,
Cum ca eu sunt nemuritor,
Si tu esti muritoare?>

39

<Nu caut vorbe pe ales,
Nici stiu cum as incepe --
Desi vorbesti pe inteles
Eu nu le pot pricepe;

40

Dar daca vrei cu crezământ
Sa te-ndragesc pe tine,
Tu te coboara pe pamant,
Fii muritor ca mine.>

41

<Tu-mi ceri chiar nemurirea mea
In schimb pe-o sarutare,
Dar voi sa sti asemenea
Cat te iubesc de tare;

42

Da, ma voi naste din pacat,
Primind o alta lege;
Cu vecinicia sunt legat,
Ci voi sa ma dezlege.>

43

Si se tot duce... S-a tot dus
De dragu-unei copile,
S-a rupt din locul lui de sus,
Pierind mai multe zile.

44

In vremea asta Catalin,
Viclean copil de casa,
Ce imple cupele de vin
Mesenilor la masa,

45

Un paj ce poarta pas cu pas
A-mparatesii rochii,
Baiat din flori si de pripas,
Dar indraznet cu ochii,

46

Cu obrajei ca doi bujori
De rumeni, bata-l vina,
Se furiseaza panditor
Privind la Catalina.

47

Dar ce frumoasa se facu
Si mandra, arz-o focul;
Ei Catalin, acu-l acu
Ca sa-ti incerci norocul.

48

Si-n treacat o cuprinse lin
Intr-un ungher degraba.
<Da' ce vrei, mari, Catalin?
Ia las' cata-ti de greaba.>

49

<Ce voi? As vrea sa nu mai stai
Pe ganduri totdeauna,
Sa razi mai bine si sa-mi dai
O gura, numai una.>

50

<Dar nici nu stiu macar ce-mi ceri
Da-mi pace, fugi departe --
O, de luceafar din cer
M-a prins un dor de moarte.>

51

<Daca nu stii, ti-as arata
Din bob in bob amorul,
Ci numai nu te mania,
Ci stai cu binisor;

52

Cu vanatoru-ntinde-n crang
La pasarele latul,
Cand ti-oi intinde bratul stang
Sa ma cuprinzi cu bratul;

53

Si ochii tai nemiscatori
Sub ochii mei ramaie...
De te inalt de subsuori
Te-nalta din calcaie;

54

Cand fata mea se pleaca-n jos,
In sus ramai cu fata,
Sa ne privim nesatios
Si dulce toata viata;

55

Si ca sa-ti fir pe deplin
Iubirea cunoscuta,
Cand sarutandu-te ma-nclin,
Tu iarasi ma saruta.>

56

Ea-l asculta pe copilas
Uimita si distrasa,
Si rusinos si dragalas,
Mai nu vrea, mai se lasa,

57

Si-l zice-ncet: <Inca de mic
Te cunosteam pe tine,
Si guraliv si de nimic,
Te-ai potrivi cu mine...>

58

*Dar un luceafar, rasarit
Din linistea uitarii,
Da orizont nemarginit
Singuratatii marii;*

59

*Si tainic genele le plec,
Caci mi le imple plansul
Cand ale apeii valuritrec
Calatorind spre dansul;*

60

*Luceste c-un amor nespun,
Durerea sa-mi alunge,
Dar se inalta tot mai sus,
Ca sa nu-l pot ajunge.*

61

*Patrunde trist cu raze reci
Din lumea ce-l desparte...
In veci il voi iubi si-n veci
Va ramanea departe...*

62

*De-aceea zilele imi sunt
Pustii ca niste stepe,
Dar noptile-s de-un farmec sfant
Ce nu-l mai pot pricepe.>*

63

*<Tu esti copila, asta e...
Hai s-om fugi in lume,
Doar ni s-or pierde urmele,
Si nu ne-or sti de nume;*

64

*Caci amandoi vom fi cuminti,
Vom fi voiosi si teferi,
Vei pierde dorul de parinti
Si visul de luceferi.>*

65

*Porni luceafarul. Cresteau
In cer a lui aripe,
Si cai de mii de ani treceau
In tot atatea clipe.*

66

*Un cer de stele dedesubt,
Deasupra-i cer de stele –
Parea un fulger de ne-ntreput
Ratacitor prin ele.*

67

*Si din a chaosului vai,
Jur-impjur de sine,
Vedea, ca-n ziua cea dintai.
Cum izvorau lumina;*

68

*Cum izvorand il inconjur
Ca niste mari, de-a-notul...
El zboara, gand purtata de dor,
Pan' piere totul, totul;*

69

*Caci unde-ajunge nu-l hotar,
Nici ochi spre a cunoaste,
Si vremea-ncearca in zadar
Din goluri a se naste.*

70

*Nu e nimic si totusi e
O ste care-l soarbe,
E un adanc asemene
Uitarii celei oarbe.*

71

*<De greul negrei vecinicii,
Parinte, ma dezleaga
Si laudat pe veci sa fii
Pe-a lumii scara-ntreaga;*

72

*O, cere-mi Doamne, orice pret
Dar da-mi o lata soarte,
Caci Tu izvor esti de vietii
Si datator de moarte;*

73

*Reia-mi al nemuririi nimb
Si focul din privire,
Si pentru toate da-mi in schimb
O ora de iubire...*

74

*Din chaos, Doamne,-am aparut
Si m-as intoarce-n chaos...
Si din repaos m-am nascut,
Mi-e sete de repaos.>*

75

*<Hyperion, ce din genuni
Rasai c-o-ntreaga lume,
Nu cere semne si minuni
Care n-au chip si nume;*

76

*Tu vrei un om sa te socoti,
Cu ei sa te asameni?
Dar piara oamenii cu toti,
S-ar naste iarasi oameni.*

77

*Ei numai doar dureaza-n vant
Deserte idealuri –
Cand valuri afla un mormant,
Rasar in urma valuri;*

78

*Ei doar au stele cu noroc
Si prigoniri de soarte,
Noi nu avem nici timp, nici loc,
Si nu cunoastem moarte.*

79

*Din sanul vecinului ieri
Traieste azi ce moare,
Un soare de s-ar stinge-n cer
S-aprinda iarasi soare;*

80

*Parand pe veci a rasari,
Din urma moartea-l paste,
Caci toti se nasc spre a muri
Si mor spre a se naste.*

81

*Iar tu, Hyperion ramai
Oriunde ai spune...
Cere-mi – cuvantul meu dentai-
Sa-ti dau intelepciune?*

- 82
Vrei sa dau glas acelei guri,
Ca dup-a ei cantare
Sa se ia muntii cu paduri
Si insulele-n mare?
- 83
Vrei poate-n fapta sa arati
Dreptate si tarie?
Ti-as da pamantul in bucati
Sa-l faci imparatie.
- 84
Iti dau catarg langa catarg,
Ostiri spre a strabate
Pamnatu-n lung si marea-n larg,
Dar moartea nu se poate...
- 85
Si pentru cine vrei sa mori?
Intoarce-te, te-ndreapta
Spre-acel pamant raticitor
Si vezi ce te asteapta.>
- 86
In locul lui merit din ceri
Hyperion se-ntoarsa
Si, ca si-n ziua de ieri,
Lumina si-o revarsa.
- 87
Caci este sara-n asfintit
Si noaptea o sa-nceapa;
Rasare luna linistit
Si tremurand din apa
- 88
Si imple cu-ale ei scantei
Cararile din cranguri.
Sub sirul lung de mandri tei
Sedeau doi tineri singuri:
- 89
<O, lasa-mi capul meu pe san,
Iubito, sa se culce
Sub raza ochiului senin
Si negrait de dulce;
- 90
Cu farmecul luminii reci
Gandirile strabate-mi,
Revarsa liniste de veci
Pe noaptea mea de patemi.
- 91
Si deasupra mea ramai
Durerea mea de-o curma,
Caci esti iubirea mea dentai
Si visul meu din urma.>
- 92
Hyperion vedea de sus
Uimirea-n a lor fata;
Abia un brat pe gat l-a pus
Si ea l-a prins in brata...
- 93
Miroase florile-argintii
Si cad, o dulce ploaie,
Pe crestetele-a doi copii
Cu plete lungi balaie.
- 93
Miroase florile-argintii
Si cad, o dulce ploaie,
Pe crestetele-a doi copii
Cu plete lungi balaie.
- 94
Ea, imbatata de amor,
Ridica ochii. Vede
Luceafarul. Si-ncetisor
Dorintele-i increde:
- 95
<Cobori in jos, luceafar bland,
Alunecand pe-o raza,
Patrunde-n codru si in gand,
Norocu-mi lumineaza!>
- 96
El tremura ca alte dati
In codri si pe dealuri,
Calauzind singuratati
De miscatoare valuri;
- 97
Dar nu mai cade ca-n trecut
In mari din tot inaltul:
<Ce-ti pasa tie, chip de lut
Dac-oi fi eu sau altul?
- 98
Traind in cercul vostru stramt
Norocul va petrece, -
Ci eu in lumea mea ma simt
Nemuritor si rece.>

A fost publicat in Almanahul Societatii Academice Social-Literare "Romania Juna" din Viena, in 1883.

Floarea albastra, Epigonii, cele cinci Scrisori etc.

Volume de basme: Fat-Frumos din lacrima.

Volume de nuvele: La aniversara, Sarmanul Dionis, Cezara.

A m-ai scris teatru si publicista.

Temele sale fundamentale in poezie sunt: natura, istoria, nationala, iubirea.